HENSTILLINGER

KOMMISSIONENS HENSTILLING (EU) 2022/1431

af 24. august 2022

om overvågning af perfluoralkylstoffer i fødevarer

EUROPA-KOMMISSIONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 292, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Perfluoralkylstoffer (PFAS) blev anvendt, og nogle af dem, anvendes fortsat i vidt omfang i industri- og forbrugerprodukter, herunder pletafvisende belægninger til tekstiler og tæpper, oliebestandige belægninger til papir- og papmaterialer i kontakt med fødevarer, brandslukningsskum, overfladeaktive midler til miner og oliebrønde, gulvpolish og insektmidler. Den udbredte anvendelse af dem, samt deres persistens i miljøet, har resulteret i en udbredt miljøforurening. Forurening af fødevarer med disse stoffer er primært resultatet af bioakkumulering i akvatiske og terrestriske fødekæder, og anvendelsen af materialer i kontakt med fødevarer, der indeholder PFAS'er. Perfluoroctansulfonsyre (PFOS) og perfluoroctansyre (PFOA) og salte heraf er de PFAS'er, der findes med de højeste koncentrationer i fødevarer og mennesker.

(2) Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (»autoriteten«) anmodede derfor sit Ekspertpanel for Forurenende Stoffer i Fødevarekæden om at udarbejde en udtalelse om fødevarers betydning og de forskellige fødevarers og fødevarekontaktmaterialers relative bidrag til menneskers eksponering for PFOS og salte heraf og at rådgive om yderligere tiltag med hensyn til risikovurderingen af PFAS'er.

(3) Ekspertpanelet for Forurenende Stoffer i Fødevarekæden vedtog den 21. februar 2008 ([1]) en videnskabelig udtalelse om PFOS, PFOA og salte heraf, hvor de anbefalede yderligere oplysninger om mængden af PFAS'er i fødevarer og mennesker, navnlig med hensyn til at overvåge tendenser for menneskers eksponering.

(4) Der er indsamlet yderligere data om forekomst på forskellige PFAS'er i fødevarer i henhold til Kommissionens henstilling 2010/161/EU ([2])

(5) I 2020 ajourførte autoriteten risikovurderingen af PFOS og PFOA, efter anmodning fra Kommissionen, og udvidede den til at omfatte perfluorononansyre (PFNA) og perfluorhexansulfonsyre (PFHxS) og tog højde for de seneste videnskabelige oplysninger og data om forekomst, som er indsamlet i henhold til henstilling 2010/161/EU. I sin udtalelse om risici for menneskers sundhed, der er forbundet med perfluoralkylstoffer ([3]), konkluderede den, at dele af den europæiske befolkning overskrider det tolerable ugentlige indtag. Autoriteten bemærkede imidlertid, at der fortsat mangler et repræsentativt sæt data om forekomst for mange fødevarer og anbefalede derfor at indsamle disse data for en lang række PFAS'er i en bred vifte af udbredte fødevarer. Desuden, eftersom de målte koncentrationer af PFAS'er i visse fødevarer kun blev opnået med meget følsomme analysemetoder, som på nuværende tidspunkt ikke er opnåeligt for de fleste laboratorier, anbefalede den, at der implementeres følsomme analysemetoder til analysen af PFAS'er.

([1]) Udtalelse fra Ekspertpanelet for Forurenende Stoffer i Fødevarekæden: Perfluorooctane sulfonate (PFOS), perfluorooctanoic acid (PFOA) and their salts, EFSA Journal (2008) 653, s. 1-131.

([2]) Kommissionens henstilling 2010/161/EU af 17. marts 2010 om overvågning af perfluoralkylstoffer i fødevarer (EUT L 68 af 18.3.2010, s. 22).

([3]) EFSA's Ekspertpanel for Forurenende Stoffer i Fødevarekæden (CONTAM): Scientific opinion on the risk to human health related to the presence of perfluoroalkyl substances in food, EFSA Journal 2020;18(9):6223.

(6) Autoritetens udtalelse taget i betragtning bør der indsamles data om forekomst for en lang række PFAS'er i fødevarer, der er relevante for menneskers eksponering for PFAS'er for at støtte en vurdering af eksponering via kosten og vurdere behovet for at regulere disse stoffer i specifikke varer. I den forbindelse bør specifikke fødevarer af specifikke produktionstyper, eller med specifikke kendetegn, for hvilke der mangler data, overvåges, og der skal gives et overslag for forarbejdningsfaktorerne for de forskellige forarbejdede produkter.

(7) Der er behov for opfølgende undersøgelser af kilder til forurening for at tillade gennemførelsen af opfølgningsforanstaltninger for at undgå forekomst af PFAS'er i fødevarer. For at give retningslinjer herom er det hensigtsmæssigt at fastsætte vejledende koncentrationsniveauer af PFAS'er i fødevarer. Disse niveauer bør ikke påvirke muligheden for at markedsføre en fødevare, men der bør foretages undersøgelser, når koncentrationen af PFAS'er i fødevarer overstiger disse niveauer. For at kvantificere koncentrationer af PFAS'er i de mængder, de forekommer, bør der anvendes tilstrækkelig følsomme metoder. Der bør opfordres til dette ved at anbefale mål for bestemmelsesgrænserne.

(8) Animalske fødevarer bidrager meget til menneskelig eksponering af PFAS'er. Autoriteten konkluderede, at der overføres PFAS'er fra foderstof til fødevarer afledt af dyr med tydelige forskelle mellem art og typen af PFAS'er. Sådanne overførsler af PFAS'er kan også opstå fra jord indtaget af landbrugsdyr, der græsser, eller fra drikkevand til dyr. For de opfølgende undersøgelser, der har som mål at bestemme årsagerne til forureningen, hvor de grænseværdier for PFAS'er i animalske fødevarer, der er fastsat i Kommissionens forordning (EF) nr. 1881/2006 ([4]), overskrides, er det vigtigt, at laboratorierne også har mulighed for at kontrollere dyrenes foderstof, drikkevand og jorden, hvor de lever. Der er imidlertid kun få tilgængelige oplysninger om forekomsten af PFAS'er i foder i Unionen, som gør det muligt at undersøge foder som kilde til PFAS'er i animalske fødevarer. Da det blot er et begrænset antal laboratorier, som er i stand til at analysere PFAS'er i foder, arbejder EU-referencelaboratoriet videre med hensyn til halogenerede persistente organiske miljøgifte i foder og fødevarer for at hjælpe laboratorierne med at udvikle en sådan kapacitet. Imens det videre arbejde burde sikre, at der vedtages yderligere henstillinger om PFAS'er i foder i fremtiden, så snart der er tilstrækkelig analysekapacitet i laboratorierne, bør der henstilles til, at de medlemsstater, hvis laboratorier allerede er i stand til at analysere PFAS'er i foder, gør dette, og de medlemsstater, som ikke har den nødvendige analysekapacitet endnu, bør allerede validere analysemetoderne for PFAS'er i foderstof.

(9) De procedurer for prøveudtagning, der er fastlagt i bilaget i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2022/1428 ([5]), der fastlægger prøveudtagnings- og analysemetoder for kontrollen af perfluoralkylstoffer i visse fødevarer bør følges for at sikre, at prøverne er repræsentative for det parti, hvoraf de er udtaget —

HENSTILLER FØLGENDE:

1. Medlemsstaterne bør, i samarbejde med ledere af fødevarevirksomheder, overvåge forekomsten af PFAS'er i fødevarer i årene 2022, 2023, 2024 og 2025.

   Medlemsstaterne bør udføre en test for forekomsten af de følgende PFAS'er i fødevarer:

   a) Perfluoroctansulfonsyre (PFOS)

   b) Perfluoroctansyre (PFOA)

   c) Perfluorononansyre (PFNA)

   d) Perfluorhexansulfonsyre (PFHxS)

   Medlemsstaterne bør også, hvis muligt, udføre en test for forekomsten af forbindelser, som ligner PFOS, PFOA, PFNA og PFHxS, men har en anderledes alkylkæde og med relevant forekomst i fødevarer, drikkevand og/eller menneskeligt serum, såsom:

   a) Perfluorbutansyre (PFBA)

   b) Perfluorpentansyre (PFPA)

([4]) Kommissionens forordning (EF) nr. 1881/2006 af 19. december 2006 om fastsættelse af grænseværdier for bestemte forurenende stoffer i fødevarer (EUT L 364 af 20.12.2006, s. 5).

([5]) Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2022/1428 af 24. august 2022 om prøveudtagnings- og analysemetoder til kontrol af perfluoralkylstoffer i visse fødevarer (se side 66 i denne EUT).

c) Perfluorhexansyre (PFHxA)

d) Perfluorheptansyre (PFHpA)

e) Perfluordecansyre (PFDA)

f) Perfluorundecansyre (PFUnDA)

g) Perfluordodecansyre (PFDoDA)

h) Perfluortridecansyre (PFTrDA)

i) Perfluortetradecansyre (PFTeDA)

j) Perfluorbutansulfonsyre (PFBS)

k) Perfluorpentansulfonsyre (PFPS)

l) Perfluorheptansulfonsyre (PFHpS)

m) Perfluornonansulfonsyre (PFNS)

n) Perfluordecansulfonsyre (PFDS)

o) Perfluorundecansulfonsyre (PFUnDS)

p) Perfluordodecansulfonsyre (PFDoDS)

q) Perfluortridecansulfonsyre (PFTrDS)

r) Perfluoroctansulfonamid (FOSA).

Medlemsstater bør også overveje at udføre en test for forekomsten af de nye PFAS'er i fødevarer, såsom:

a) 2-[(6-chlor-1,1,2,2,3,3,4,4,5,5,6,6-dodecafluorhexyl)oxy]-1,1,2,2-tetrafluorethansulfonsyre (syreformen af F53B)

b) 2,3,3,3-tetrafluor-2-(heptafluorpropoxy)-propansyre (syreformen af GenX)

c) (2,2,3-trifluor-3-[1,1,2,2,3,3-hexafluor-3-(trifluormethoxy)propoxy]-propionsyre (syreformen af ADONA)

d) 1-propanaminium, N,N-dimethyl-N-oxid-3-[[(3,3,4,4,5,5,6,6,7,7,8,8,8-tridecafluoroctyl)sulfonyl]amino]-, hydroxid (Capstone A)

e) 1-propanaminium, N-(carboxymethyl)-N,N-dimethyl-3-[[(3,3,4,4,5,5,6,6,7,7,8,8,8-tridecafluoroctyl)sulfonyl] amino]-, hydroxid (Capstone B)

f) Fluortelomeralkoholer og fluortelomersulfonater.

2. Denne overvågning bør omfatte mange forskellige typer fødevarer, der afspejler forbrugsvaner, herunder frugter, grøntsager, stivelsesholdige rødder og rodknolde, tang, korn, nødder, oliefrø, mad til spædbørn og småbørn, animalske fødevarer, ikkealkoholholdige drikkevarer, vin og øl.

Oplysninger bør indsamles for følgende spektrum af produktionstyper eller produktkendetegn:

a) produkter fra forskellige produktionstyper, herunder økologisk produktion

b) animalske produkter, produkter fra dyr med adgang til jord eller vand udendørs og produkter fra dyr uden adgang til jord eller vand udendørs

c) animalske produkter, produkter fra mange forskellige opdrættede og vildtlevende arter, der er repræsentative for de nationale forbrugsvaner

d) kartofler, skrællede kartofler eller for kartoffelsorter, der indtages med skræl, ikke-skrællede kartofler, forudsat at dette er tydeligt anført ved fremsendelse af dataene

e) svampe, vildtlevende og dyrkede svampe.

Kun den spiselige del af fødevarerne bør analyseres. Frugter, grøntsager, stivelsesholdige rødder og rodknolde bør skylles forud for prøveudtagningen, samtidig med at det sikres, at der ikke tilføres yderligere PFAS-forurening via vaskevandet. Fødevarer til spædbørn og småbørn bør analyseres tørre eller flydende, som de markedsføres.

Der bør indsamles oplysninger om fødevarer, der er produceret i ikke-forurenede områder, men der kan også indberettes oplysninger om fødevarer fra forurenede områder, forudsat at dette er tydeligt anført, når oplysningerne indberettes til autoriteten.

3. Medlemsstaterne bør, i samarbejde med ledere af fødevarevirksomheder, indsamle oplysninger om koncentrationer af PFAS'er i uforarbejdede og forarbejdede produkter fra det samme parti af uforarbejdede produkter og bestemme forarbejdningsfaktorer for forskellige forarbejdede produkter, navnlig ost, vallepulver, æggeblomme, finere bagværk med et højt indhold af æg og kødprodukter der indeholder lever.

4. Medlemsstater, der har analysekapacitet til at analysere PFAS'er i foderstof, bør også overvåge PFAS'er i foderstof. Medlemsstater, der fortsat mangler den nødvendige analysekapacitet, bør validere analysemetoderne for PFAS'er i foderstof.

5. Medlemsstaterne bør følge de procedurer for prøveudtagning, der er fastlagt i bilaget i gennemførelsesforordning (EU) 2022/1428, som fastlægger prøveudtagnings- og analysemetoder for kontrollen af perfluoralkylstoffer i visse fødevarer.

6. Analyserne bør udføres i overensstemmelse med artikel 34 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/625 ([6]) ved at anvende en analysemetode, som har vist sig at give pålidelige resultater. Analysemetodernes bestemmelsesgrænser bør være under eller på:

   a) 0,002 µg/kg for PFOS, 0,001 µg/kg for PFOA, 0,001 µg/kg for PFNA og 0,004 µg/kg for PFHxS i frugter, grøntsager, stivelsesholdige rødder og rodknolde og mad til spædbørn og småbørn

   b) 0,010 µg/kg for PFOS, 0,010 µg/kg for PFOA, 0,020 µg/kg for PFNA og 0,040 µg/kg for PFHxS i mælk

   c) 0,10 µg/kg for PFOS, PFOA, PFNA og PFHxS i fiskekød og kød af landdyr

   d) 0,30 µg/kg for PFOS, PFOA, PFNA og PFHxS i æg, krebsdyr og bløddyr

   e) 0,50 µg/kg for PFOS, PFOA, PFNA og PFHxS i spiselige slagtebiprodukter af landdyr og i fiskeolie.

   Medlemsstater, der anvender metoder, som ikke kan opnå disse bestemmelsesgrænser, kan indsende resultater, der er opnået med metoder med højere bestemmelsesgrænser. Disse medlemsstater bør imidlertid træffe de nødvendige foranstaltninger for at opnå de ønskede bestemmelsesgrænser så hurtigt som muligt.

7. Der bør foretages yderligere undersøgelser af årsagerne til forureningen, hvis følgende vejledende niveauer overstiges:

   a) 0,010 µg/kg for PFOS, 0,010 µg/kg for PFOA, 0,005 µg/kg for PFNA og 0,015 µg/kg for PFHxS i frugter, grøntsager (undtagen vilde svampe), stivelsesholdige rødder og rodknolde

   b) 1,5 µg/kg for PFOS, 0,010 µg/kg for PFOA, 0,005 µg/kg for PFNA og 0,015 µg/kg for PFHxS i vilde svampe

   c) 0,020 µg/kg for PFOS, 0,010 µg/kg for PFOA, 0,050 µg/kg for PFNA og 0,060 µg/kg for PFHxS i mælk

   d) 0,050 µg/kg for PFOS, 0,050 µg/kg for PFOA, 0,050 µg/kg for PFNA og 0,050 µg/kg for PFHxS i babymad ([7]).

([6]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/625 af 15. marts 2017 om offentlig kontrol og andre officielle aktiviteter med henblik på at sikre anvendelsen af fødevare- og foderlovgivningen, reglerne for dyresundhed og dyrevelfærd, plantesundhed og plantebeskyttelsesmidler, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 999/2001, (EF) nr. 396/2005, (EF) nr. 1069/2009, (EF) nr. 1107/2009, (EU) nr. 1151/2012, (EU) nr. 652/2014, (EU) 2016/429 og (EU) 2016/2031, Rådets forordning (EF) nr. 1/2005 og (EF) nr. 1099/2009 samt Rådets direktiv 98/58/EF, 1999/74/EF, 2007/43/EF, 2008/119/EF og 2008/120/EF og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 854/2004 og (EF) nr. 882/2004, Rådets direktiv 89/608/EØF, 89/662/EØF, 90/425/EØF, 91/496/EØF, 96/23/EF, 96/93/EF og 97/78/EF og Rådets afgørelse 92/438/EØF (EUT L 95 af 7.4.2017, s. 1).

([7]) Babymad som defineret i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 609/2013 af 12. juni 2013 om fødevarer bestemt til spædbørn og småbørn, fødevarer til særlige medicinske formål og kosterstatning til vægtkontrol og om ophævelse af Rådets direktiv 92/52/EØF, Kommissionens direktiv 96/8/EF, 1999/21/EF, 2006/125/EF og 2006/141/EF, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/39/EF og Kommissionens forordning (EF) nr. 41/2009 og (EF) nr. 953/2009 (EUT L 181 af 29.6.2013, s. 35).

8. Medlemsstaterne bør indberette overvågningsdataene til autoriteten med jævne mellemrum, sammen med de oplysninger og i det elektroniske rapporteringsformat, der er fastsat af autoriteten, så disse data kan samles i én database. Medlemsstaterne bør:

   a) indberette data fra områder med høj miljøforurening som mistankeprøver, navnlig for fisk, vildt, fritgående fjerkræ og frilandsfjerkræ, frilandsfrugt- og grøntsager

   b) angive produkttypen, navnlig for animalske produkter (vildtfanget, indsamlet eller jagtet versus opdrættet ikke-økologisk produktion eller opdrættet økologisk produktion), fritgående eller frilandsproduktion versus indendørs produktionsmetoder) og svampe (vilde eller indsamlede versus dyrkede)

   c) indberette dyrets alder for vildt kød og slagtebiprodukter, om muligt, og

   d) indberette hovedingredienserne for mad til spædbørn og småbørn (komælk, sojabønner, fisk, kød af landdyr, korn, grøntsager og frugter).

Udfærdiget i Bruxelles, den 24. august 2022.

På Kommissionens vegne
Stella KYRIAKIDES
Medlem af Kommissionen